

Brest-Litovsk pao.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Berlín, 26. augusta. (D. u.) Službeno se izvještava:

Rusko bojište.

Tvrđjava je Brest-Litovsk pala. Ugarci je demontirali generala Arza otelo i neprijatelj selo Kobilani, što leži u zapadnoj tvrdjavi i probilo time vanjsku granicu liniju, te došlo u ledja tvrdji narajući se uz nju. Istočno galicko, sliesko i severno moravsko armadno pješestvo izdvojeno je istodobno tvrdju južno od grada Korščina. Njemačke su čete osvile se na tri tvrđve na sjeverozapadnoj fronti u zaposedbene čitadelu, nalazeći se u značajnik most. Međutim srazil su saznajući neprijatelja preko Leme te u ramski i močvarne područje južno-istočno Brest-Litovskog. Naše je konjaništvo koje proganja sa Kovelja prama sjeveru, bacilo ruske zalaznice kod Bučina i izgare. Kod vojska, koje stoje u istočnoj poliji nista novog.

Talijanski bojište.

U doberodskom odsejku su Talijani opodne na novo navalihi na Monte del sei. Nastali biše kao uvijek odijeljeni. Pred gorifom predmosnom utvrdom vlada mir. Na taloj je prinoskoj frontitralja mjestimice kao topnička paljba, tako poimevine u pravu ronce, gdje se neprijateljka pješadja izvorno približala. Navala na sjeverni odtak visoravni Lavaronu, o kojoj smo se jučer javili, da je sružijena, provedena je jakim neprijateljskim silama. Nakon desetnevine i preko noći trajajuće nastoje paljbe na naše utvrde neprijateljsko je topništvo vredno pjespielo prekučer u veće varu na frontu Cima di Mezzana-Basson. Sve do preko ponosila je na naše pozivlje metke sviju kalibra. Iza toga navlie više pješadjskih pukovnika i više bataljuna Alpinaca. Naše su valjane tirolske čete i pučki streljci, vandro poduprijeti gorjonajstrijskim streljčima i topništom, odbili sve juriste. U rano jutro neprijateljska je navala komovno slomljena. Samo u našim zaprijetama ležu 200 mrtvih Talijana. Po tom tade prosudili, koliko je žetava stajala ta navala. Nasi su pobici neznači. Jedan je naših letioaca gudioći vise pala bombama torniecu streljiva u Brest. Zamjenik poglavice generalnog štožera, pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 25. augusta. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište. Dva su neprijateljska letelna jata nabacila jučer dolinu Saaro bombama. Naše je osoba ubijeno i ranjeno. Materijalna je šteta neznanita. Pred slanom napadnuta su letalata nasim letiocima u njihovoj luci u Nancyju. Osim toga izgubise četiri letalata.

Rusko bojište.

Pred Olitom približavaju se njemačke čete prednjih neprijateljskih pozicijama između Sejnija i Merea. Na Njemenu je neprijatelj sružen. Također u sumi istočno Augustova prodire vojska generala Eichhorna prama istoku. Za odsječak Berezowke bije se još boji. Naše su predlaznice stigle u Bialistok. Gallwitzova je vojska odbila neprijatelja iz odsječka Orzlanke. Tesko poraženi neprijatelj bježali u unutrašnjost Bialovečke šume. Drži se samo još južno šume.

Tvrđjava je Brest-Litovsk pala. Na cijeloj fronti vojne skupine Mackenseneove, od Bialovečke šume pa sve do močvarnog predjela na Prijetu, južnoistočno Bresta Litovskog, progaranja je u potpunom tijeku.

Vrhovna vojna uprava.

Berlin, 27. augusta (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Tvrđjava je Brest-Litovsk pala i Njemačke i austro-ugarske su čete izjursiale tvrdje zapadne i sjeverozapadne fronte te provalile noću u jedro utvrde. Nato je neprijatelj napustio tvrđjavu.

Duma i vlada.

Kopenhagen, 26. augusta. Nastup zastupnika Hvostova koji je u ime čisto ruske stranke zahtijevao, da se imenuje odbor, koji će pobijati njemački pritisk u Rusiji, znači poraz za stranku desnice i vladinu politiku. Govori Miljukova. Kerenskoga i fueza Masireva zadrživali su teska otkrića za „unutrašnje“ Njemce. Rjeđev je ustakno, da je, hvala vladi, njemačko poslanništvo u Petrogradu bilo porušeno. Miljukov je naglasio, da je pogrom u Moskvi inscenirao generalni guverner knez Jumper. Kerenski označuje pogrom protiv Njemaca zlom taktikom vlade. Nijemci imaju mnogo zasluga za dobrobit Rusije. Svi dosadašnji spijuni bili su samo Rusi. Desničari li morala bilo koja opreza radi ove stvari. Pri nastup ministra unutrijih posala, Cerbatova, donio je veliko razočarenje, jer je govorio o prisilnoj asimilaciji njemačkih kolonista. „Rječ“ veli, da je govor Cerbatov, koji je stavio Dumu, bio protivan izjavama ministarskog predsjednika Goremkina. Veliko je nezadovoljstvo proizvela vijest, da je Kuriev imenovan zapovjednikom Rige. Od svih se kupa pitalo: Tko ga

imenovao? Knez Mansirev je odgovorio: Ne mogu, žalibože, na to odgovoriti, Čini se, da ga je imenovao generalismos kao demonstraciju protiv Dume. Socijaliste postavili su prešan prijedlog obzirom na postupak prama živovima. Ruska se vlada zgrađa nad razvalima Reinsu, dok ne vidi da se u sinagogina silovalo živovkinje i da se u zemlji uzimalo taoce i nedozne vjesalo.

Ruski ministar postao prof.

Kopenhagen, 25. augusta. Kako javljaju iz Petrograda, ministarskom predsjedniku Goremkinu podijeljeno predlostvo. Na ovaj način hoće da mu oslade gorku piulu otpustajuće ga od njegovog mjesta. U krugovima Dume govori se, da će biti njegov nasljednik Krivošin. Ovaj je izjavio zastupnicima, da njemu to mjesto do danas nije ponudjeno. Visoki krugovi i nekoi zastupnici htjeli bi, da to mjesto dobije Savarin, a drugi opet hoće da bude na tom mjestu predsjednik Dume, Rodziansko.

Rasulo ruske vojske.

Köln, 26. augusta. Prama vijesti „Kölnische Zeitung“, izjavio je nizozemski general van der Goes o porazu na istoku, da je ruska vojska u potpunom rasulu. Isključeno je, da bi se mogla ruska vojska zauzvati prije željeznice erte Minsk—Rovno. Pad Brest-Litovska je planje od par dana. U Kolarima Kovna i Kuriladije treba očekivati važne događaje. Nemoguće je, da se dalje drži tajnom nesreća, što je snasla Rusiji. Milijuni bjegunaca i ranjenika, što dolaze u Petrograd i dalje na istok, šire ne samo ono, što se dogodilo, nego prouzročuju, da se odigravaju uzasni prizori, koji će prouzročiti posvemšaju nepouzdanost u pobjedu.

Iz „gubernije Tarnopola.“

Berlin, 26. augusta. Rusi ispražnjuju Tarnopol i Brodi. Iz kotara se mora prama ukazati odnijeti sve strojeve, kovine itd. u nutrinu Rusije i ako to nije moguće, glasi nakoj, nek se sve uništi.

Uništenne ruske signalne postaje.

Berlin, 26. augusta (D. u.). Dne 25. augusta navečer bombardirao je jedan malih krstela rusku signalnu postaju Kapsnedrnu na otoku Dague i djelomice posruo. U isto vrijeme drugi je inaleni kraš pucuo sa uspjehom signalna postaju Andrebsberg na Dagu. Neprijateljskih se brodova nije vidjelo.

Vlada i činovništvo.

Berlín, 26. Obzirom na sve veću skupno koja je mastala uslijed rata, izdala je vlada nekeje odredbe koje idu za tim, da olakote činovništvu njegov materijalni položaj.

Francuski časnici u Rusiji.

Budapest, 26. augusta. „Universit“ javlja da je u Jasi prispio 11 ruskih časnika, koji su nakon kratkog odmora nastavili put u Rusiju. Glasa se, da će ovi časnici preuzeti jednu rusku časničku skolu, u kojoj će biti nastavljeni kao učitelji.

Dva milijuna zlatnog novca zaplijenjeno u Novo-Georgievsku.

Berlin, 26. augusta. U Novo-Georgievsku zaplijenjeno je izmđu ostalog i dva milijuna rubalja u zlatu.

Današnji Balkan.

Budimpešta, 26. augusta. Prama vijesti iz Nisa, Pašić je svoj govor započeo u petak i nastavio u subotu. Iza govora je Skupština imala tajnu sjednicu. Prama vijesti „Ođjek-a“. Srbija će ententi dati odgovor, kada se razjasni stvar sa Grčkom. U srpskim se krugovima nadaju, da će se sa Grčkom vladom postići više toga, pošto je na vladi Pašić.

London, 26. augusta. „Morning Post“ prima iz Atene: Kralj su i Venicelos složili se potpunoma u dvim točkama: 1.) Prijazna neutraliteta prama ententi i ispunjivanje dužnosti naprama Srbiji. 2.) držanje integritete grčkog područja.

Bazel, 26. augusta. „Basler Nachrichten“ javljaju: ugarska je visoka ličnost izjavila, da je upletenje Bugarske u rat protiv Turske isključeno.

Stanovište srpskih stranaka.

Berlín, 26. augusta. Sin petrogradskog bugarskog poslanika Madjarova upravo je na vodje srpskih stranaka upit, kakovo stanovište zauzimaju napram bugarskim zahtjevima. Marinkovićeva stranka ne želi rata sa Bugarskom, ali nije za to, da se Bugarskoj odstupi srpsko područje. Istog je stanovišta i vojnička stranka. Stari radikali, na čelu im Pašić, i mladi radikali sa svojim vodjom Davidovićem, socijalni demokrati sa Lapečevićem, su za to, da se stvar riješi mirnim putem, pa makor, ako se i nešto područja odstupa. Nacionaliste na čelu sa Ribarićem zahtijevaju, da Srsi osvuje Solun.

Grad Enos u plamenu.

Sofija, 25. augusta. Prama vijestima, što su ovamo stigli, grad je Enos u plamenu.

Enos, kako je poznato, igrao je važnu ulogu u pregovorima između Turske i Bugarske. Savezne vlasti poduzele su proti ovu važnoj luci kod akcije na Dardanove vlasti navala.

Engleski dvor zapušta London.

London, 26. augusta. Zadržala navala Zepelina na londonski Čiti čini se da je imala veći utisak, negoli ga prikazuju engleske novine. Kraljevski će se dvor u bližinj danima prenesti u sjevernu Englesku. Bez sumnje je tome uzrok zadržaj navala Zepelina.

vrije, kipl, ključa kao neka uzavrela tajna... Nad bogatom se državom, podvlastenom kraljevskome želju, zgusno zrak, i svačija usta na oko ukliješće mok. — Najednom jal iz trnaka, jali iz oblaka zastranjulo nesto i kanda hitzase ravenom listom. Za tren dva utisu bliskali munje, tutnjati gromovi, a zemljom ponosihli slonobrodovi pravali urbesnisi poklie: Pod oružje za slobodu zlatnu, — presiti smo kraljevoga žrnva!

Nepobitno dugo, a ono ti mrke oblacine ostrim hukom prehušile nize, nad Italiju i Njemačku, pače nad sve zemlje zapadne, srednje i južne Evrope, da plahim skropcem pročieste imnuhu nesklavome državne uprave. Nadno se, jurno razornik-vjetar pa se u kovilata zavilatio nad strme grede i plodne ravni Italije, Lombardiju i Mletičku, starem slavom okladjene zemlje po-lose, zalivatoj pomamih urlik brozoplete lacmanovo peče: Na noge se, na nožev, bračo, za slobodu zlatnu. Na noge se, rode i narode: ta stili smo i presiti kopta tudnjskog.

Iz prijestolnoga grada redovno je vojsci nispolza previsa zapovijed vrhovnoga vojnogospodara: Na okup! Pozor! Naprijed! — I regulasi učinise, što im dužnost piše,

a bez huke i bez muke, jer daleko, od roda si i rodnoga kraja, razasuli u razna mjestu krnovina, vojvodina i drugih zemalja. Lako njima, brojine, krenuti pa poći: ali nije tako s vojnom Kraljinom, s ovom od tolika ratovanja očajadim carskom vojarnom. I famo stigos, a u stopeska mjestu, bojne poruke, stigos, i u one sure vrieti Like i Krbave, da bogme kasnije nesto,

I smjesata na sve strane potekose tekličii vojni, noseći ostru zapovijed samoga pukovnika: Da srijeda, koja prva dođe, da je monačed prvoga bataljuna i satniji svojoj na okupu, a u petak do podne kod stopa, odakle će sjutra dan dalje krenuti.

Priniche se jaro proljeće. Još je Lika sva savacata snijegom prestrta, samo negdje mrvučati kopnicu, male prosarinje. Još se blago nikamo ne javi, ne miece, a i kamo bi na onoj smjrti, izim da se po koja koja otkrade te zaklati pod ona suha gaza više pojate. E, zategnula je zima i ovgova puta, ponestaje mrsa a sijena, pa gospodar brojine zadruge već počinje bržinje glavom klimat. No, sad će mu eto, po jednoga, po dva zadržaga skituti s vrata podčasnici, što žurnim kro-

kom hitaju od kuće do kuće, izručujući zapovijed: Monadžed prve čete imade do prve srijede biti u sjedištu satnije, otkle će u petak do podne k stopu, a sutradan dalje.

— Čuješ li starješina? — ostro pita podčasnik.

— Čujem, razumijem, kapuralo! — mutnim grimom odvraca gospodar i po prutu se traka.

Na vojuku dakle hajd! Pošto, zašto, kuda, kamo na koga, — niti ko pita, niti kazuje, a i čemu to? Ta još u Lici teče premda malo, posve malo drenovine stare, što je u a za dužega vijeka i po pet puta u krvave ratove srjala na cara-gospodara, a od svojih starih sinulata, da su deset, dvadeset i četrnaest puta bili na vojsci, a da nikad niko nije pitao: posto, zašto, kuda, kamo, na koga? Na zapovijed carsku kriji su oni tečija i tudju i svoju, krsni krajšnje, kočima je i tudjica ne jednom prijevlati znala, a i mogla, da jedinim junaci, da su živa podumijenta carskom prijestolju, da su hrana i obrana carskoj vlasti.

(Dalje slijedi.)

B. BUDISAVLJEVIĆ:

Na vojku.

Proteklo trideset godina i nešto vise, da se u Kraljini Gorjoj nije znalo za krvavi rat, jer dnevno ono klanje s noapona „komšionj“ na medji, — ko bi lito bilo kom zaviti! — Osvanula četrdeset čena. U zabitnom mojem zavičaju gore nice što je, to je sve jedna tvrda, nepromorna kura, sve jedna debela sanita. Ni ne mite se s kuzi visom, ni srna plalaa snlja iz duplja, a u dolu i u grmu zedega traga ama „ni za lijek“. Samo najbližim turu ili oboru, ne bi l' kako utvali, sela i seoca kao da je poklopilo bludskog stvara.

Nije tako Franciji, dobro znanoj gorakim krajišniku od tolikih lutih bojeva i snuju na nju, — nije. No ako je i onom ovladao i selom i gradom, i bitnom i vodom mrtvi zimski mir, ali na to samo. U zemlji, pod zemljom nesto

Francuski areopani za Rumunjsku.
 Berlin, 26. Iz Črnovica se javlja: Rumunjski listovi javljaju, da je Rumunjska vlada dobila zadnjih dana 30 areopana i stotinu hiljada para cipela. Poslička je dosla preko Soluna. Areopani su iz Francuske, a cizme iz Amerike.

Rumunjski socijalisti proti ratu.
 Bukarest, 26. augusta. Socijalisti su prošle nedjelje imali veliku narodnu skupštinu protiv rata. Zaključeno je, da se pozove balkanske narode, nek se bore proti svakoj ratnoj struji.

Talijansko-turski rat.
 Chiasso, 26. augusta. Onda, koja stoji blizu talijanske gladi, izjavila je suradniku turinske „Gazzetta del Popolo“, da je pogriješno misliti na to, da će Italija, poslo je najvjesten rat. Turskoj, odmah poslata u Turciju svoje čete. Italija je to morala učiniti, da u slučaju dođe male Azije i ona dobije svoj dio. Što se tiče vojničke akcije, položaj je Italije protiv onomu Njemačke. Nitko sada ne zna, što namjeravaju Nijemci. Hoće li napredovati dalje u Rusiju ili će poći sada na zapad? Treba velike pažnje, prije negoli se Italija upusti u pogibeljnu pustolovinu.

Talijanski kralj — engleski maršal.
 Genf, 26. augusta. Kako se javlja iz Londona, engleski je kralj imenovan talijanskog kralja i generalnog šefa Cadorna, engleskim maršalom.

Engleska zaposjela Kretu.
 Atena, 26. augusta. „Hestia“ javlja iz Kandie na Kreti: Engleski i francuski ratni brodovi, torpedače i podmornice unisile su u luke Sudije i Sitije. Grčke luke vlasti bile su od engleskog zapovjednika digmune ot stroje službe te su zaplijenile sve knjige i spisi. Stanovnici su bili prisiljeni, da ustupe svoja stanovanja engleskim časnici. Svako približavanje domaćih ljudi obali u tim dvim lukama je zabranjeno, očito radi toga, da se ne dozna za broj četa, što se iskrcavaju.

Arabic.
 London, 26. augusta. „Dealy Telegraph“ javlja iz Londona: Vilsonov tajnik Tumulti rekao je u jednom govoru obzirom na potonuce „Arabic“: Narod će podupirati predsjednika u ovoj velikoj internacionalnoj krizi. Narod će ako treba žrtvovati za prava Amerikanaca život i na moru i na kopnu! Njemačko-američka trgovačka komora veli, da je „Arabic“ vozio municiju.

Roosevelt hucka za rat.
 London, 26. augusta. Reuter javlja iz New-York: Novine donasaju Rooseveltovu izjavu: „On se nada, da vlada ne će prekiniti diplomatske odnose sa Njemačkom, jer bi to značilo slabost američanskih časti i interesa. Februarska nota Vilsonova bila je izvrsna, samo da bi se bilo kod onoga ostalo, ali sljedeće su note bile produkt slabosti i bojazljivosti. Potopljena „Lusitania“ i „Arabic“, te navale na „Gulflight“ i „Falaba“ i slični događaji bili su odgovori, kojega je proizuzročila slabost američanske vlade. Njemačka će se malo brinuti za to, ako se prekine diplomatski odnosaji, jer vrijeme, kada se je moralo upraviti riječi na narod, je već davno minulo. Nepojmljivo je, da on, što su danas na mjestima Vasingtona i Lincolna i članovi vlade ne uviđaju, da je došla doba činjenica. Što

Iz predavanja dra Silovića o pijanstvu.

- „Je li ovi „dumbovići“ krađu i drugo stvar?“
- „Ne, oni krađu samo nove na sajmovima.“
- „Kako? Pojedince ili u društvu?“
- „Pojedince krađu samo vrlo vješt i takovi, koji riskiraju. Drugi krađu u društvu. Jedan „majstor“ ukrade i daje drugom. Ako kralj uspjeje, sastanu se svi sudionici na diobu. „Majstor“, koji je ukras, dijeli, jer se novac mora njemu vratiti.“
- „Događa li se, da džeparu džeparu ukrade.“
- „To nije pošteno i ne biva među pravim „dumbovićima.“ To mogu učiniti samo filikiari, puzavci ili nitkovići.“
- „Kakvi su to ljudi?“
- „To su džeparci bez postojanja, koji krađu kjestu. Ti ne spadaju među „dumboviće“ i ne uživaju kod njih nika-

se sada dopodilo je novi dokaz ludosti američkog puka. koji nije već pred 13 mjeseci priliio vladu, da započne sa vojničkom pripravom.“

Konac republike Kine.
 London, 27. augusta. Iz Tientsina se javlja: Gibanje, da se republika pretvori u konstitucionalnu monarhiju, koje se više mjeseci tajno pripravljalo, sada se javno vodi. Mnogi listovi u Pekingu podupiraju ovo. Gnanje. Reki, da ne će biti nijedna stranka proti tome. U stvari ne bi se bogzna što promijenilo, pošto bi monarh imao ista prava, što ih ima sadašnji predsjednik. Nekeje vanjske vlade žele ovo promjenu, da zaprijetu eventualnu lomu prigovoru smrti predsjednika. Puk je pramo tome hladnokrvan, jer mu je malo stalo do toga, da vladar promijeni ime, samo da ostane u zemlji mir.

Zaposednuće Kovelai Brest-Litovska.

Pobjedonosne armije generala Puhala udjivo se u toku u Kovel. Kovel jest glavni grad Volinjskog okruga, te broji do 20.000 stanovnika. Njegova je važnost u željezničkim prugama, koje se u njemu križaju. dolazeći iz Crnog i Baltičkog mora te pruge odvodnice na zapad i istok. Kovel je stjecište željezničkih pruga iz Lwowa, Jaroslava, Sokala, Kijeva, Warsava, Novogorjevska, Odese, Moskve i Brest-Litovska. Brest-Litovsk, je grad sa 45.000 stanovnika, leži na desnoj obali rijeke Buga, grad je okružnih oblasti, inače jaka tvrdjava. Brest-Litovsk je mijenjao u srednjem vijeku često svoje gospodare, dok nije konačno kasnije potpao pod poljsko kraljevstvo. Kad se je ovo raspalo pripao je taj grad Rusiji.

Srpska skupština.

Neki dan smo javili, da će se za 25. sastati srpska skupština, da odluči o noli četvornog sporazuma. Kako nam bečki presbriro javlja vrotinara je umjesto pomenute odluke rezolucija: da neka Srbija vodi rat na strani svojih saveznika, rat za narodno „oslobodjenje“ i „ujedinjenje“, te uz cijenu nepohodnih preotbitih žrtava, za uzdržanje životnih interesa srpskoga naroda.

Balkan. Grčka.

Englezi su se iskrcali na grčkom otoku Kreti i Solunu. Engleski su ratni brodovi iskrcali svoje čete u gradovima Sudu i Ajti. Lučke se oblasti dotičnih gradova upozore, da je u vlastitu komanda grada pod upravom britskih časnika.

Jednako su se iskrcale engleske čete u Solunu, gdje da su ove bile razoruzane od grčkih posudnih četa. Kralj je opunomoćio Venizelosa da preuzme sastav ministarstva, koje je opet iznijelo pobjedu listine prijašnjih Venizelosovih ministara. U isto pak vrijeme, dok iskrcava svoje čete u Solunu i na Kreti, dotle posjećuje engleski poslanik u Ateni kralja Konstantina. Kralj da mu je izrazio želju, da ga posjetje i ostali poslanici četvornog sporazuma. Iza toga je posjetio poslanik Elliot mi-

nistra-predsjednika Venizelosa. Toliko je pozitivnog na stvari. Daljnje vijesti naglasuju, da se Venizelos složio s kraljem za neutralnost Grčke, ali da uza sve to podupire vlasti četvornog sporazuma.

Ruski otpor.

Pred Brest-Litovskom razvila se žestoka bitka, koja već traje par dana. Ruske čete, koje se nalaze na tom dijelu njihove defenzivne linije, vele „Vossische Zeitung“, da se bore svom žestinom. Uslijed tog je otpora napredovanje naših četa na ovom dijelu malo otešćano, jer se imaju za svaki pedaj zemlje da ogorečeno bore. Treba znati, da je tvrdjava Brest-Litovsk ostatak najjačeg već sada osvojenog tvrdjavog sklopa. Ona je po svojoj vrijednosti četvrtu po redu, kojeg su sačinjavale tvrdjaveNovi-Georgievsk, Varsava, Ivanгород i ovo Brest-Litovsk. Tip ovih utvrđivanja jest uređen i sveden na grupu. Rusi zaštićuju svoju zemlju sa skupinama tvrdjava, koje nisu sagradili tik granice, već u bizini njihovoj u odsjecima, koji su već od prirode zgodni za obranu. Ovo je naime karakterističan način ruskih utvrđivanja, kojih ima mnogo u Rusiji. Mnogo jih je već u austrijskim i njemačkim rukama. Jedna je ovakva grupa na sjeveru ruske Poljske i sačinjava Njemensku u skupinu Kovo-Olita—Grodno. Kovno je palo, Grodno je u ruskim rukama. Ova je tvrdjava grupa stalja protiv istočne Prusije. Južno je volinjski tvrdjavni skup, koji nalazi većma tokutu, kojeg čine tri tvrdjave: Luk—Kovno—Dubno proti Austro-Ugarskoj. Luk i Dubno još su u ruskim rukama.

Trči su sklop sačinjavale tvrdjave Novi-Georgievsk, Varsava, Ivanгород i Brest-Litovsk. To je bio najjači, najzastupljeni utvrđni skup, od kojega se još Brest-Litovsk drzao na ruskoj strani. Brest-Litovsk sačinjava dakle, nakon pada pomenutih tvrdjava, koje su u glavnom imale obrambeni karakter protiv Njemačke, tvrdjavu sam za sebe. Brest-Litovsk leži na rijeci Bugu odnosno usieu Bugova pritoka Muhavjave. Brest-Litovsk jeste, kao sve veće ruske tvrdjave, pojasna tvrdjava, koja se sastoji iz novau-a i iz utvrđnog pojasa od 12 utvrda, koje su pomaknule na 5 km pred novau. Dvie od tih utvrda leže na zapadnoj obali te su sagradjene u novije vrijeme. Novau je izgradjen od jakih zidova na jednom otoku Buga, te je sagradjen u tridesetim godinama prošlog stoljeća.

Grad broji oko 45.000 duša, a leži na istočnoj obali Buga, po prilici 2 km istočno od tvrdjavnog novau-a. Sa zapadnom je obalom spojen kod željezničke postaje Terezopol s mostom. Terezopol se nalazi samo 1 km iza zapadnog tvrdjavnog pojasa. Od grada su pojedine utvrde udaljene 2 do 7 km, tako da se te utvrde i grad mogu u isto vrijeme bombardirati. Željeznički most leži sjeverno od novau-a, te je naročito zaštićen pomaknutom utvrdom Graf Berg. Zapadnu frontu tvrdjave nazivaju terezopol-om, sjevernu volinjskom, a jugoistočnu kovrinskom frontom. Važan je pritik Buga Muhavja. Ovaj čini dio brest-litovskog 80 km dugog kanala. Ovim kanalom biva pogotovo u ratno doba tjerala skoro cijela trgovina — „Nastojat će, da ne dođu do toga. Dosta da sam ja u tom društvu. Oni se neka bave nećim drugim.“ Taj se čovjek ne će nikada okantati krađe. On njome podmiruje svoje potrebe, i to samo potrebe svoje osobe, jer „dumbovići“ redovno potroše, što „zarade“. On ne će da radi drugi posao, nego hoće da ide na sajmove. Bez sajmove ne može živjeti. Čim dođe na sajam, upusti se u krađu. Davno je već izgubio sposobnost, da u krađji vidi nešto zla i nepostena. Niti kuza ga to više nije kadra naučiti. Za njega ima kazna samo taj efekat, da za vrijeme kazne ne može ići na sajmove ni krasti. Kazna je u ovom slučaju kadra samo osigurati ljudsko društvo za neko vrijeme od ovoga parasa. Za ovakve je ljude najduža zakonom dopuštena kazna najpodesnije sredstvo, da se društvo od njih obrani.

(Konac.)

t. j. opskrbljivanje četa na cijelom ovu ojektu. Ova vodi na komunikacijom espoya Dnjeper sa Vislom. I ne glede na zaprijetu, koju sačinjav Bug sa svojom širinom od 120 i d ljinom od 2 do 4 metra, prirodni je lozaj tvrdjave uslijed močvarnog i jeznog područja prijaptske nizine vanrapovoljan za obranu. Ovo vrlo neprola podnje približava se kod Vlodave, ov važnog prelaza preko Buga 60 km ju od tvrdjave na cesti u Radzin, bug obali. Datje na sjever imamo još preko kod Slavatica, 30 km južno od tvrdjav pojava. Sjeverno od Bresta-Litovskog obale Buga već čvrste, Rijeke Lesna na sjever. Krzna na zapadu u Muhavjave na isto razdijeljuje u Bugom prostor pred tvrdjavu u prirodne odsjke. Na svim frontama, naročito pako na istoku usiu prispiljatskih močvara, približavaju do otešćano. Ali u kolika te močvare u pravcu pogoduju tvrdjavi, u toliko otešćuju za druge strane operativnu slobodu brantelja. Brest-Litovsk nema više ono važno koju su mu podavale njegove posredni tvrdjave: Novi-Georgievsk, Ivanгород Varsava. Dok je prije imao spoja sa N r e o v o m, Vislom i Bjelostockom željeznikom, danas imade tek otešćć spoj sa zaledjem. Željeznicka se pruga Bjelostock—Brest-Litovsk nalazi od 22. ovog mjeseca u rukama armije generala Galitziva Scholza. Ova je pruga tako važna, da je njenim zauzećem vrlo otešćano meštar ruskih četa sa linije Litovska na sjever proti četama Galitziva. Njemačke novine iz „Reich“ vele, da ovaj ruski otpor znači mnogo nego znak, da njemačke i austrijske vojske nalaze pred novim pokušajima ententine ofenzive u Francuski i Italiji.

Razne vijesti.

Objava natjecaja. C. kr. primorsko r mjesništvo u Postojni od dne 18. july 1915, br. 2/13-15, raspisuje natjecaj jedan djački stipendij pokojnog biskupa dr. Jurija Dobrile. Pocetkom II. semestra skolske godi 1914/15 je razpoloživ jedan stipendij iznosu godišnjih 224 K iz djačke zakla biskupa Dobrile. Do uzivanja ovog stipendija pozvati su djaci iz zakladateljeva roda, i to najprije bližnji, a zatim da srodnici. Ako takovih natjecatelja ne bilo, udjeliti se može ovaj stipendij inim djacima istarskim, među kojim imadu prednost sinovi siromašnih seljkih obitelji slavanjske narodnosti. U ostalom imadu se upotrebiti gled udjeljenja ovih stipendija općenito po stojeći zakon i propisi. Pravica do uzivanja ovog stipendija počinje ustupom u I. gimnazijski razred traje do svršetka nauka. Pravo udjeljenja pristoji c. kr. nam mjesništvu. Natjecatelji na ovaj stipendij imaju prikazati svoje molbenice c. kr. nam mjesništvu u Trstu do 30. augusta 1915. imadu se prikupljeni krštnicom i svjedozbom o cijeljenju boginja, svjedozbom siromaštva, školskim svjedozdbama dvazadnjih polugodista, kao i zakonitim i kazom mozebitnog sredstva sa zakladateljem te inih gore pomenutih zbiljeva.

Pšenicu u svakoj količini od 5 kg dalje kupuje solventna tvrdka

Fismene ponude neka se naslove: Upravi „Hrvatski List“, Pula, Trg Custozza.

Iznanjmljuje se odmah soba i kuhinja
 lies Castropo
 Uptitati se kod blagajne kavane „Narodni D...”